

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาการนำเสนอกลยุทธ์การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่นของโรงเรียนมัธยมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อุทัยธานี ซึ่งมีรายละเอียดของการดำเนินการดังนี้

1. ขั้นตอนการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ขั้นตอนการวิจัย

เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ให้เป็นไปอย่างมีระบบและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพผู้วิจัยจึงได้กำหนดรายละเอียดและการดำเนินการวิจัยไว้เป็นขั้นตอน 2 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่นของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาปัญหาการมีส่วนร่วมในการร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ ร่วมประเมินผล ร่วมปรับปรุงพัฒนาและร่วมภาคภูมิใจในเนื้อหา 3 ด้านคือ การสร้างหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ และการประเมินผลหลักสูตรโดยศึกษาทฤษฎี แนวคิด เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่น เพื่อกำหนดกรอบความคิดในการวิจัย กำหนดจุดประสงค์ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอคำแนะนำและเห็นชอบ รับข้อเสนอแนะมาปรับปรุง แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆให้สมบูรณ์ นำเสนอภาควิชาเพื่อเสนอขออนุมัติโครงร่าง จากบัณฑิตวิทยาลัย จากนั้นผู้วิจัยสร้างและพัฒนาเครื่องมือใน

การเก็บรวบรวมข้อมูล นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมาดำเนินการตรวจสอบคุณภาพโดยหาความตรงด้านเนื้อหา(content validity)และความเชื่อมั่น(reliability)แล้วนำเครื่องมือไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง นำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์ถูกต้องของข้อมูลและทำการวิเคราะห์ด้วยสถิติพื้นฐาน

ขั้นตอนที่ 2 การนำเสนอกลยุทธ์การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่น ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เป็นปัญหาที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลขั้นตอนที่ 1 ตั้งแต่ระดับ 2.50 มาวิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อม(SWOT)โดยจัดประชุมสนทนากลุ่มเพื่อหากลยุทธ์การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่น โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 8 คน นำผลจากผู้เชี่ยวชาญมาจัดลำดับความคิดเห็นที่สอดคล้องกันเพื่อสังเคราะห์เป็นกลยุทธ์การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่น ของโรงเรียนมัธยมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร คือผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ โรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี ปีการศึกษา 2550 จำนวน 21 โรงเรียน ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 21 คน หัวหน้ากลุ่มบริหารงานวิชาการจำนวน 21 คน และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 168 คน รวมทั้งหมดจำนวน 210 คน

2. กลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยได้ทำการเลือกโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified sampling) ได้ ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 14 คน หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการจำนวน 14 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 108 คนรวม จำนวน 136 คน ซึ่งได้มา ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1.กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากผู้บริหาร โรงเรียน หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จากการเทียบตารางของ Krejcie & Morgan ได้ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 136 คน

2.นำกลุ่มตัวอย่างจำนวน 136 คน ไปคำนวณเพื่อกำหนดจำนวนผู้บริหาร โรงเรียน หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการและ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้ผู้บริหาร โรงเรียนจำนวน 14 คน หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการจำนวน 14 คน และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้จำนวน 108 คน

3.ใช้โรงเรียนเป็นหน่วยในการสุ่มเลือกผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ มาเป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการจับฉลาก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้วิจัยในมีดังนี้

1. แบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบตัวเลือกสอบถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา และตำแหน่งหน้าที่ จำนวน 4 ข้อ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่นซึ่งมีเนื้อหา 3 ด้านจำนวน 64 ข้อ คือ ด้านการสร้างหลักสูตร 36 ข้อ ด้านการนำหลักสูตรไปใช้จำนวน 20 ข้อ ด้านการประเมินผลหลักสูตรจำนวน 8 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ (ยูทรี ไกยวรรณ. 2541:248) ให้ผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณาว่าปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่นในแต่ละข้อมีมากน้อยเพียงใด มีความหมายคือ

คะแนน 1 มีความหมายว่า เห็นด้วยน้อยที่สุด เป็นปัญหาน้อยที่สุด

คะแนน 2 มีความหมายว่า เห็นด้วยน้อย เป็นปัญหาน้อย

คะแนน 3 มีความหมายว่า เห็นด้วยปานกลาง เป็นปัญหาปานกลาง

คะแนน 4 มีความหมายว่า เห็นด้วยมาก เป็นปัญหามาก

คะแนน 5 มีความหมายว่า เห็นด้วยมากที่สุด เป็นปัญหามากที่สุด

2.แบบสัมภาษณ์และบันทึกการสนทนากลุ่ม เป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดไม่มีโครงสร้าง ประเด็นการสัมภาษณ์ 2 ประเด็นคือ การนำปัญหาที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อม (SWOT) และสร้างกลยุทธ์การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่น

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้สามารถตรวจสอบและวัดผลได้ตามขอบเขตของการวิจัยและบรรลุตามวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยจึงดำเนินการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง หลักการแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากเอกสาร ตำรา ภายใต้อำนาจแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

2. นำความรู้และแนวคิดที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาประมวลเพื่อกำหนด โครงสร้างของเครื่องมือและขอบเขตเนื้อหา

3.ให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบแก้ไข

4. สร้างแบบสอบถามตามขอบเขตของเนื้อหาภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วนำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ส่วนภาษาที่ใช้ในแบบสอบถาม ข้อเสนอแนะ แล้วนำมาหาค่าความสอดคล้องของเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยโดยหาดัชนีความสอดคล้อง IOC (index of item objective congruence) ได้ค่าความตรงตั้งแต่ 0.67 - 1.00 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย

4.1 ผศ. ปรีชา สนิธิรักษ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

4.2 นายปัญญา ฤทธิ์สุข ศึกษาพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธยานิเทศ

4.3 นายณรงค์ ช่างยัง ศึกษาพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธยานิเทศ

5. นำแบบสอบถามที่ได้รับข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงแก้ไขจัดพิมพ์ให้สมบูรณ์แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้หาความเที่ยงของเครื่องมือ โดยนำแบบทดสอบไปทดลองใช้ (try out) กับผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการและหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้จากโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธยานิเทศ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 3 โรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนหนองเต่าวิทยา โรงเรียนร่องตาทีวิทยา โรงเรียนห้วยคตพิทยาคม จำนวน 30 คน ในระหว่างวันที่ 1-10 พฤศจิกายน 2550 เพื่อหาความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถาม โดยการประมาณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha-coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach ;อ้างถึงใน ล้วน สายยศและ อังคณา สายยศ. 2538:201) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98

6. นำแบบสอบถาม เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อขอรับความเห็นชอบและนำแบบสอบถามไปใช้ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธยานิเทศ จำนวน 136 คน

7. ผู้วิจัยร่างแบบบันทึกการสนทนากลุ่มให้อาจารย์ที่ปรึกษาการทำวิทยานิพนธ์ตรวจสอบแก้ไขก่อนนำไปใช้จริงโดยนำประเด็นปัญหาที่มีค่าตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไปแต่ละด้านมาวิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. จัดทำหนังสือถึงบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ถึงโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธยานิเทศ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหาร โรงเรียน, หัวหน้ากลุ่มงานบริหารวิชาการ และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้

2. ผู้วิจัยนำเครื่องมือไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธยานี เมื่อวันที่ 15 - 30 พฤศจิกายน 2550 จำนวน 136 ฉบับ ติดตามรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเองได้รับคืนมา จำนวน 136 ฉบับ

3. นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ จัดระเบียบ ลงรหัส และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม SPSS และ นำข้อมูลที่เป็นปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่นจัดเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย

4. จัดประชุม สันทนากลุ่มในวันที่ 12 ธันวาคม 2550 เวลา 13.00 น. - 15.00 น. ณ ห้องประชุมราชวดี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธยานี โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 8 คน จะเป็นผู้ศึกษาวิเคราะห์ปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่นของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธยานีจากแบบสอบถามที่มีค่าตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไป เพื่อนำมาสร้างกลยุทธ์การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่นของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธยานี โดยมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้

1. ผู้บริหาร/หรือหัวหน้างานวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป
2. ศึกษานิเทศก์ที่มีประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 5 ปี
3. ผู้ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาและมีคุณวุฒิทางการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโทปฏิบัติงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี

ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 8 คน ประกอบด้วย

1. นายบัญชา เสมากุล ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธยานี
2. นายชาญศักดิ์ คันธร์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ วิทยฐานะ เชี่ยวชาญ โรงเรียนพุทธมงคลวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธยานี
3. นายชูชาติ สะอาด ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ วิทยฐานะ ชำนาญพิเศษ โรงเรียนห้วยคตพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธยานี
4. นายสำราญ แถมพัค ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนหนองเต่าวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธยานี
5. นางนภาลักษณ์ สงวนวงษ์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ วิทยฐานะ ชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านทุ่งนาวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธยานี
6. นายกิตติชัย เขียวนิล ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะ ชำนาญการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธยานี

7.นางสงศรี จงเกษกรณ์ ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ เชี่ยวชาญ โรงเรียนพุทธมงคลวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธยานี

8.นายนิพนธ์ แสงเล็ก ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนพุทธมงคลวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธยานี

5.นำผลจากผู้เชี่ยวชาญจัดลำดับความคิดเห็นสอดคล้องกันมาสังเคราะห์เป็นกลยุทธ์การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่นของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธยานี

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้แบบสอบถามปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาหลักสูตร กลับคืนมา ตรวจสอบความสมบูรณ์จัดระเบียบข้อมูล ลงรหัสข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (statistical package for the social science) นำมาดำเนินการวิเคราะห์ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยการแจกแจงความถี่ (frequencies) และ หาค่าร้อยละ (%)

2.วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาระดับปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่นโดยหา ค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{x}$) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของแบบสอบถามด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS และใช้เกณฑ์ในการแปลความหมาย ค่าเฉลี่ยดังนี้ (ยูทท ไกยวรรณ .2541:244)

- 1.00 - 1.49 หมายถึง มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุด
- 1.50 - 2.49 หมายถึง มีปัญหาอยู่ในระดับระดับน้อย
- 2.50 - 3.49 หมายถึง มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง
- 3.50 - 4.49 หมายถึง มีปัญหาอยู่ในระดับมาก
- 4.50 - 5.00 หมายถึง มีปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด

3. วิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในการสนทนากลุ่มเพื่อสร้างกลยุทธ์การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของ ท้องถิ่นของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธยานี ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา